

ID-DIRETTORAT GHAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
 Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u l-eLearning
 It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv
L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2013

Rotta

IT-TIELET SENA

IL-MALTI

IL-HIN: Saghtejn

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

L-ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteġġjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GHALL-UŻU TAL-GHALLIEMA

L-ISKEMA TA' MARKI

Il-Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Ġ	Total
Il-Marki	10	20	4	8	8	30	20	100
Il-Marki tal-istudent/a								

KUMMENTI

Aqra sewwa din is-silta u wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

Sajjied spiċċa fuq gżira waħdu għax il-maltemp kaxkru għal bosta jiēm u d-dgħajsa ċkejtna li kellu ma baqgħetx tobdi aktar lit-tmun. Ma kienx jaf x'se jaqbad jagħmel. Kien waħdu fuq il-gżira. Fl-istess hin ma riedx jidhol 'il ġewwa fil-qalba tal-gżira għax beża' li jekk ma jibqax hdejn il-baħar ma jintebaħx meta jkun għaddej xi vapur fil-viċin. Izda lanqas seta' jibqa' bla saqaf fuq rasu. Ried xi forma ta' harsien mill-elementi. Beda jiġbor iz-zkuk u wara jiēm ta' hidma rnexxielu jibni għarix imdaqqas. (*par. 1*)

Darba waħda, dan is-sajjied issogra jidhol ftit 'il ġewwa fil-qalba tal-gżira fejn kien hemm hafna sigar, blat u gherien. Waqt li kien jesplora, tela' l-ajru u dak ir-raġel sab ruħu f'nofs maltempata qawwija. Dahal jistkenn go għar waqt li sriep tan-nar imlew is-sema. Xita ftit li xejn għamlet, imma l-lehha waħda f'waħda u l-hsejjes tal-biża' tas-sajjetti kienu donnhom riedu jaharquh. (*par. 2*)

Fl-aħħar l-ajru bnazza u s-sajjied telaq lura lejn l-għarix li kien bena. Izda malli xiref fuq ir-riħ tal-bajja kienet se tagħtih rasu. L-għarix li kien bena kien huġġieġa waħda. Xi sajjetta minnhom kienet laqtitu. Sehet xortih għax ftakar kemm dak l-għarix kien swielu xogħol, u barra minn hekk is-sajjied issa kien reġa' spiċċa bla dar. (*par. 3*)

Dak il-hin stess, waqt li hu kien imbikkem iħares lejn l-għarix jaqbad, mill-bogħod jilmaħ vapur riesaq lejn il-bajja. Il-baħrin ta' fuqu kienu indunaw bid-duħħan u hasbu li fuq dik il-gżira kien hemm xi hadd li ried l-għajnuna, meta raw id-daħna min-nar tal-għarix. Lanqas laħaq għadda wisq zmien li r-raġel ma kienx fuq il-vapur jirringrazzja lill-baħrin li kienu salvawh. (*par. 4*)

(addattata minn *Il-Hbieb Isejhu 4*)

A. FEHIM IT-TEST**(10 marki)**

1. Agħti isem lil din is-silta.

_____ (marka)

2. Ghid kif is-sajjed kien spiċċa wahdu fuq gżira.

_____ (2 marki)

3. Ghaliex dan ir-raġel xtaq jibqa' fuq ix-xtajta u mhux jidhol 'il ġewwa fil-gżira?

_____ (marka)

4. X'ghamel ir-raġel biex jibqa' jghix hdejn il-baħar?

_____ (marka)

5. X'gara darba meta mar jesplora l-gżira?

_____ (2 marki)

6. Kif servietu ta' ġid din it-traġedja?

_____ (2 marki)

7. X'taġhlma nistgħu niehdu minn din is-silta? (*Immarka t-twegħiba t-tajba.*)

Mis-silta nitgħallmu:

(a) li għandna nibnu għarix fuq xatt il-baħar. _____

(b) li m'għandniex immorru nesploraw waqt il-maltemp. _____

(c) li mill-ħażin li jigrilna jista' johroġ it-tajjeb. _____

(marka)

B. GħARFIEN IL-LINGWA

(20 marka)

GRAMMATIKA U MORFOLOĠIJA

1. Aqta' sing taħt il-**partiċipji passivi**. (*Ara l-eżempju*)

Il-werqiet tal-palm li bihom kien mibni l-għarix kienu mwahħlin ma' biċċiet tal-injam tad-dgħajsa. Huma kienu marbutin sewwa bi ħbula u kienu mdaħħlin go xulxin biex ma jhallux l-ilma tax-xita jidhol fl-għarix. (3 marki)

2. Ta' liema forma huma dawn il-verbi li ġejjin? Ikteb in-numru tal-forma fl-ispazju pprovdut.

(a) jibqa' (*par. 1*) _____;

(b) jistkenn (*par. 2*) _____

(2 marki)

3. Ikteb il-forma tal-verb skont in-numru fil-parentesi. (Ara l-eżempju)

- (a) kiser (2) : kisser
 (b) qasam (5): _____
 (ċ) ħataf (7): _____

(2 marki)

4. Imla l-vojt bil-**particċipju attiv** skont il-kelma fil-parentesi. (Ara l-eżempju)

- (a) Kienet nieżla (niżel) t-taraġ xhin żelqet u kisret sieqha.
 (b) Waqt li kien _____ (ħareġ) ċempel it-telefown.
 (ċ) Iltaqgħu ma' Kevin xhin kienu _____ (daħal) l-iskola.

(2 marki)

5. Imla l-vojt bil-**particċelli** li jinsabu fil-kaxxa mogħtija taħt. (L-ewwel waħda lesta għalik.)

Id-dgħajsa **tas**-sajjied kellha kulur aħmar _____ faxx isfar _____ quddiem _____ wara. _____ din id-dgħajsa ma kienx hemm oħra _____ istess kulur _____ port fejn kien jgħix dan is-sajjied.

(3 marki)

b', Bħal, fil-, sa, tas-, minn, tal-

6. Ikteb kliem flok numri:

Kienu _____ (16) dgħajsa li ħargu mill-port, imma _____ (9) daħlu lura wara l-maltempata.

(2 marki)

LESSIKU / VOKABULARJU

7. Flok il-frazi **bla saqaf fuq rasu** (par.1) nistgħu niktbu: **bla** _____. (marka)

8. Mit-tieni paragrafu sib il-kelma li tfisser: **ha riskju**.

Il-kelma hi: _____

(marka)

ANALIŻI TESTWALI

9. Liema frazi minn paragrafu 2 tfisser **sajjetti** ? _____ (marka)

10. Il-kelma **maltempata** (par.2) ġejja: a) mill-Gharbi __, b) mit-Taljan __ ċ) mill-Ingliš __. (marka)

SINTASSI

11. Aqsam din is-sentenza f'żewġ sentenzi.

Billi ntlaqat minn sajjetta, l-għarix tas-sajjied ha n-nar.

 _____ (2 marki)

Ĉ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI

1. Fisser l-idjomi b'sing taħthom. (2 mark)
- (a) Il-pulizija **ta daqqa t'ghajn** biex jara jekk il-flus kinux għadhom fil-ħanut.
- _____
- (b) Meta s-sajjied kien sab ruħu fuq il-gzira fejn ma kien hemm hadd **bhal beda jagħmel f'qalbu**.
- _____
2. Kompli l-qawl:
- Għalkemm is-sajjied kien tilef l-għarix għax inharaqlu, xorta wahda rnexxielu jitlaq minn fuq il-gzira meta l-bahrin tal-vapur raw id-duhhan. Sewwa jgħid il-Malti:
- “Aghtini xortija u _____”*** (2 marki)

D. HILJET FIL-MALTI KOMUNIKATTIV

(8 marki)

Aghzel **wahda** minn (a) u (b) u ikteb madwar **50 kelma** dwarha.

- (a) Iddeskrivi fi kliemk kif għaddejt l-aħhar ġurnata tal-iskola fil-klassi flimkien ma' shabek.
- JEW**
- (b) Wasal tip ta' żarbun ġdid li hu addattat hafna għal min jipprattika l-isport. Ikteb riklam dwar dan iż-żarbun ġdid.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

E. TIFTIX - TRAWWIM KULTURALI

Ikteb madwar **50 kelma** fuq *wiehed* mis-sugġetti li fittixt dwarhom għall-proġett *Idea ta' Lingwa*.
biex turi x'tgħallimt matul din is-sena li għaddiet.

[illegible]

F. LETTERATURA

(30 marka)

(i) Nadriet 3

1. Immarka (X) fejn it-tajba:-
Pitirross ta' Victor Fenech insejnhulha: (a) sunett___ (b) ballata___ (ċ) poe-proża___ . (marka)
2. Fil-poeżija **Wahdi**, Dun Karm jiftakar fi tfulitu u f'kemm kien ferhan. Ikteb tifikira wahda li jsemmi l-poeta nazzjonali f'din il-poeżija. (2 marki)
3. Fil-poeżija **Arizona**, Achille Mizzi jqabbel lilu nnifsu ma' _____. (marka)
4. Komplil din is-sentenza: Fil-poeżija **Il-Bejjiegħ tal-Gazzetti** ta' Ġorġ Borg, il-bejjiegħ ma jhossux waħdu għax _____. (2 marki)
5. Immarka t-tajba b'(X): Fil-poeżija **Poeta**, Dun Karm jgħid li, għalkemm għadu żagħżuġh, Rużar Briffa hu poeta li diġà għamel suċċess: **VERU** _____; **FALZ** _____. (marka)
6. Fil-poeżija **Qasba** nsibu dan il-vers: "Il-qasba biss qed tħares lejn is-sema". Din hi:
(a) metafora _____; (b) personifikazzjoni _____; (ċ) similitudni _____. (marka)

(ii) Aktar Nadriet Poetiċi

Aghżel **wahda** minn dawn il-poeżiji u iktib il-ħsieb tagħha f' madwar **20 kelma**.

*Fis-skiet, Matul is-snin tal-ħajja, Jekk baħar int għaliġa, Raqdet il-belt, Fjura tas-sur,
Iż-żgħożija, Ħabbata, Fuq il-palm tal-ħbiberija*

(4 marki)

(iii) Stejjer taċ-Ċarrut

(6 marki)

Aqta' sing taht it-tweġiba t-tajba.

- James Grech telaq mid-dar t'ommu u mar jghix:
(a) f'gabuba; (b) f'villa; (ċ) f'razzett ; (d) f'ċimiterju.
- Luca kien baqa' ħaj (a) jumejn; (b) ġimgħa; (ċ) xahar; (d) sena (wara inċident tat-traffiku li kellu).
- Fl-istorja **L-Iskuter** insibu li, waqt tigrinja bl-iskuters, Ninu:
(a) ġie l-ewwel; (b) ra lil missieru; (ċ) korra gravi; (d) rebaħ tazza sabiħa.
- Iż-żerriegħa li ma gergritx ma qatgħetx qalbha għax kienet thares lejn:
(a) is-sabiħ ; (b) l-ikrah ; (ċ) l-aħdar; (d) il-qawwi (tal-ħajja).
- Oscar kien jinbex lil Willie għax Willie kien tifel:
(a) ġellied; (b) twil; (ċ) kwiet; (d) bully.
- Sladjan, tifel imqareb tal-Krajina, kien ħarab:
(a) mill-belt; (b) mill-iskola; (ċ) mill-Mużew; (d) mill-habs (biex mar suldat fil-gwerra).

(iv) Stejjer għal Qabel Jidlam

(6 marki)

- Fil-Ġrajja **It-Tifel tal-Baħar**, Bertu kien tifel li kien jghin lill- _____ (bdiewa, bennejja, barklori) għax kien ġej minn familja _____ (kbira, fqira, barranija).

2. F' ***Ix-Xemx fuq it-Tieqa***, Oskar ghalaq il-kamra fid-dlam biex id-dawl _____ (tax-xemx, tal-bozza) ma jidholx, imma l-irjiegħ fethu _____ (t-tapp, t-tieqa, l-ktiegħ).
3. F' ***L-Ewwel Telefonata***, Kostanzu u Filomena kienu żewġt _____ (itfal, iħbieb, ixjuħ) li ki _____ jghixu _____ (mal-familja, mal-ħbieb, weħidhom).

(v) ***Jinqabad bid-Drogi***

(6 marki)

Aghżel **wahda** minn dawn l-istejjer u ikteb madwar **30 kelma** biex tgħid dwar xiex tittratta.

- (a) Nghix bl-Imħabba tal-Bicċiet
 (b) Monologu: L-Aħħar Waqtiet ta' Simon ir-Reggae
 (ċ) Ċinzja

Ġ. KOMPONIMENT

(20 marka)

Aghżel **wiehed** u ikteb madwar **250 kelma** fuq karta separata.

1. L-Ewwel safra tiegħi
2. Ir-raħal/Il-belt fejn nghix
3. Siġra tirrakkonta l-istorja ta' ħajjitha
4. Ikteb storja li tintemm bil-kelmiet: Kienet tassew esperjenza sabiħa!
5. Ikteb djalogu bejn żewġt iħbieb waqt partita futbol